

berlinski medicinski družbi ter pri tej priliki dlje časa predaval o tej redki bolezni. Okameneli človek je sedaj 33 let stari Albert Schwarz iz Rumenije. Obolenost se je pričela brez kakega vidnega vzroka, ko je bil star 19 let, in v treh letih mu je okamenela desna stran, potem se je vršilo taisto na levi strani. Osem let sem se pa bolezen več ne širi. Obraz je ostal skoro povsem zdrav, toda čeljusti so trdno okamenele, tako da se usta sploh ne morejo odpreti. Schwarz si je pa sam pomogel, da more jesti: iztrgal si je namreč na straneh v gornji in dolnji čeljusti zobe, in tako more skozi odprtino jemati živež vase, tekočine pa požira po dolgi sesalki. Ob roki se čutijo dolge, kamene tetve, ki obdajajo neločljivo kosti. To so namreč okamenele mišice, le členek in prsti so ostali prosti. Na nogah je prizanesla bolezen le levemu bedrovemu členu in desnemu kolenu, sicer se pa čutijo tudi tukaj povsod gruča in palice, in Schwarz se more le po bergljah težavno premikati dalje. Tilnik je popolnoma otrpnil. Obžalovanja vredni mož prenaša svojo usodo povsem mirno. — Učiteljstvu bi morali okameneti — želodeci!

Razstava ženskih ročnih del v „Mestnem domu“ v Ljubljani.

Ne sodi v področje našega lista, da bi pisali strokovnjaško oceno o razstavi ženskih ročnih del, ki je v polpreteklih dneh zanimala s popolnim opravičenjem slovensko javnost in ki so jo zatvorili s prelepim moralnim in menda tudi finančijelnim uspehom dne 7. t. m.

Po naših mislih je imela ta razstava — prva svoje vrste v Sloveniji — dvojen namen: prvič je hotela pomagati družbi sv. Cirila in Metoda in drugič je hotela biti samo razstava ženskih ročnih del, a ne razstava umetnin. In ali je izpolnila to dvojno svojo nalogo? Da!

Mnogo upanja je torej rodilo mnogo uspeha, kar pri Slovencih ni običajno. Zatorej smemo domnevati, da je delu zagotovljen uspeh tamkaj in tedaj, kadar se ga primejo ženske roke.

Kakor nismo prijatelji nemških citatov, vendar ne moremo v tem slučaju prezreti zavedljivih besedi, ki nam jih govori nemški pesnik: Ehret die Frauen, denn sie flechten und weben himmlische Rosen in's irdische Leben! — S tem je napravljen naš splošni poklon vsem razstavljalcam, z dostavkom seveda, da so tiste nebeške rože bile uvezene v platno in svilo ter pričarane na papir . . .

Razstavljenih je bilo nad 2000 del najrazličnejših slogov in v vseh mogočih tehnikah. Sploh pa je obsezala razstava: 1.) dela, ki so se rodila pod spretnimi prsti naših starih mater, 2.) dela, ki sodijo v današnje moderne dneve in 3.) dela, ki bi jih krstili z narodnim, slovanskim blagom. Zastopani pa so bili — najbrže nehote in nevede — tudi Turki, Kitajci, Japonci in Perzijci, ki so se v takih delih pospeli na vrhuncu popolnosti, ki pa v zvezi temu pravzaprav ne sodijo v razstavo del slovenskih ženskih rok!

Mestna osemrazredna dekliška šola v Ljubljani bodi imenovana na prvem mestu. Nedolžne ročice so napletle in navezle obilico čednih in lepih del, ki so mladim razstavljalcam v najlepšo čast, a takisto tudi vztrajnim učiteljicam, ki so tako zbudile čvrsto umevanje in plemenit okus v mladih očeh in dovtetnih srcih. V tem oddelku je bil razviden ves razvitek ročnih del od primitivnega do popolnega in kompliciranega: razvoj dušice od dremajoče nezavednosti do razcvitajoče se samostalnosti.

Središče zanimanja je tvorila višja dekliška šola v Ljubljani, oziroma nje nadzorovalna dama in učiteljica ročnih del, gđe. M. Wessnerjeva, pod katere večim in požrtvo-

valnim vodstvom so izdelale njene gojenke naravnost krasne reči. Aplikacija, belo in umetno vezenje, slovanski, baroški in orientalski motivi, irske čipke (solnčnik), dve preprogi v smirna-načinu, filet guipure, blazine, prtiči, poletači, kačji pastir (paravent), dve potezali, burza — vse fino dovršeno, nekaj v slovanskih motivih (po načrtih prof. Misa), drugo v bogatih ornamentih, še drugo v zlati vezenini. Tudi nekaj lepih akvarelov je bilo videti. Slikali so jih mladi čopiči, ki jih spretno in z izbranim okusom namaka v harmonične barve g. prof. Sič. Ljubljana mora biti ponosna na tak zavod!

Uršulinska šola je razstavila tudi več jako lepih in okusnih del. Omeniti nam je posebno slikanje z iglo (ženska glava, idila z morja in razni ptički.)

Precej pri vходу so zbujala pozornost dela samouke „Slovenke z dežele,“ gospe Pavlinke Resmanove. Med kolovratom in predivom tja do umetne vezenine in domačega finega platna je bilo razgrnjeno pred nami te vrle gospodinje z delom in naporom pretkano življenje, ki ga je posvetila zgolj svojemu domačemu ognjišču.

Med čipkami je imenovati tiste, ki jih je razstavil gospod Dragotin Lapajne iz Idrije, gosa Erhovnic iz Ribnice in gđe. Gangl (venecijanske) iz Metlike. Ta poslednja je imela svojo bogato izložbo, ki pričuje o nje izredni marljivosti in vztrajnosti. Vsa njena dela so izvršena skrbno in okusno in so namenjena praktični gospodinji.

Lepo in bogato zbirko je imela tudi gđe. Drenikova, priznanja vredna so pa tudi dela preprostega ljudstva iz Prezida na Hrvaškem.

Seveda nam ni moči navesti vseh del. Zatorej le bolj površno, kakor pristoji nestrokovnjakom: Gospa Gollova je razstavila nad 100 let star robec, fino vezen na holandskem steklenem batistu; gosa dr. Tavčarjeva zastor v elegantni aplikaciji; gosa Hribarjeva lepe vžganine v lesu; gđe. Šantl, učiteljica v Il. Bistrici, prelep zastor; gđe. Zalka Novakova, član dunajske „Vesne“, prizor z lova, slikan z iglo na usuje, in pečni zaslon (prihajajoča jesen); gđe. Ruža Severjeva, takisto član dunajske „Vesne“, zaslon v moderni aplikaciji, predstavljajoč 3 dobe človeškega življenja; gđe. Senekovičeva jako lepo štolo; gosa Hofbauerjeva dva mašna plašča; gđe. Kadivčeva jako skrbno izvedena deča v izvirnih kranjskih motivih i. t. d., i. t. d.

Zanimiva je bila tudi zbirka Sadnikarjeva, Pfeiferjeva in muzejska, ki je budila v obiskovalcih spoštovanje do naših prababic in ki reprezentuje lepo vrednost ter brani lep del naše kulturne zgodovine.

Razstavljenih je bilo tudi več slikarjev na papir, platno in svilo. Med temi je imenovati slikane solnčnike in dela gđe. M. Povšetove, ki pričajo o nje finem okusu in vztrajni pridnosti.

Vsa razstava je napravljalala najlepši, najpopolnejši vtisk, zlasti tudi zato, ker ni bila nje uredba muzejskega značaja. Oko ni bilo upebano, duh vedno pozoren, pri vsakem koraku pohvala večja, priznanje iskrenejše. A motili bi se, če menimo, da je bila vsa razstava samo produkt ženskih ročnih del. Saj so tudi možje, ki jim je življenje težko brez ženske družbe, posegli vmes. Tako so zašla tudi v to razstavo ženskih ročnih del nekatera dela moških rok. Imenujmo le tov. Klečca, učitelja v Ljubljani, ki je razstavil lepo preprogo z bujnim cvetičnim okrasjem. In cvetje sodi med cvetje!